

Översättning till högsvenska av Hjalmar Stenbergs berättelse "Krävitstjua" i Rickul/Nuckö Hembygdsförenings Medlemsblad nr 2 2008

Krävitstjua

Ja sitor opa balkongen å drikkor kåfe. Soļe värnor, å som ja är åsandor, kan ja gära aoana fastar å låta tankana gå hit å tit. Är man opa åtete tenkor man tikoļ opa bantjen, å håla man ha vare mä om.

He som ja ska skriv om sked 1938, å tå var ja ålv år. Somartjen var ja vallkarjas opa Rikolstrände, å he var mästandtjen rolet, färe krijana gingo vall ehop, å tå had man sällskap mä tjar vallkarjase. Ver Rikolstrände var e långgronnt, så ve hålld håtes da teļ te plask å sima e sjoskåle. Kudona villd mä gjant ut e vattne, än dor skulld koma unda brämse, bara tå gov dor mindre målķ föståss, å he var änt meninge.

Här ränd Rikolåe ut, som bärjast langt ovafäre Gamben, å vårana, tå snjoen å isn smalt, var dor mike vatn som ränd ut ive åmuns sån. Gäddar, åbbarer å motter kom mike frām sjoen opp e åe, å tå vare bråtet te säte mörrana ute, färe särskilt gäddar var dor gutt om, å tå som vor duftendor bruka fiske dor mä ljustor. E åe var dor krävitar å njaoar mä. Somaņ var dor änt så mike vatn e åe maira; tå kund man bara stålþ knåsbiksana opp å laop opa buttne.

Ve vor tri rikolpojke som än da gingo opa krävitsfiske e Rikolåe. Ve bärja ner ver åmuns sån, å gingo frām stain te stain opa åbuttne. Mindre staina var e bara te vënd opa, å fikst få hånde om krävita, som ales sima te gåand. Unde stere staina fick man känn ätt dor mä hånde, bara tå kund man millat få njupas e fingona.

Mä tjen kom ve färebi Bønhuse, å snaļ voro ve opa tråske e Norrbe. Krävitsrokan väkst e korgen, så ve bärja si fram mot goa betålning, färe ve had plåne te säle krävitanå å buss-safføņ opa Rikol høve. Hantjen var Rävolsbussn nåte e garaše opa Høve.

Bussn had gåle kome frām Rävøl, så ve träffa safføņ å gjord handle å. Penga dailt ve milla oss trjor, å skinda oss haim. Om ja minns råt så fingo ve ett par kronor opa mann. Tår haim språka ve änt om bravådñ, föståss!

Kräfttjuvarna

Jag sitter på balkongen och dricker kaffe. Solen värmer, och eftersom jag är ensam kan jag sluta ögonen och låta tankarna gå hit och dit. Är man över de åttio tänker man ofta på barndomen, och vad man har varit med om.

Det som jag skall skriva om hände 1938, och då var jag elva år. Sommartiden var jag vallpojke på Rickulstranden, och det var för det mesta roligt, för kreaturen gick vall ihop, och då hade man sällskap med de andra som vallade. Vid Rickulstranden var det långgrund, så vi höll varje dag på med att plaska och simma vid strandkanten. Korna ville också gärna ut i vattnet för att de skulle komma undan bromsarna, men då gav de förstås mindre mjölk och det var inte meningen.

Här rann Rickulån ut, som började långt ovanför Gambyn, och på vårana när snön och isen smalt, var det mycket vatten som rann ut över sanden vid åmynningen. Gäddor, abborrar och mörtar kom det mycket av från sjön upp i ån, och då var det bråttom med att sätta ut mjårdarna, för särskilt gäddor var det gott om, och de som var duktiga brukade fiska dem med ljuster. I ån fanns det också kräftor och nejonögon. På sommaren var det inte längre så mycket vatten i ån, och då kunde man bara vika upp knäbyxorna och gå på bottnen.

Vi var tre rickulpojkar som en dag gick på kräftfiske i Rickulån. Vi började nere vid sanden vid åmynningen och gick från sten till sten på åbottnen. De mindre stenarna var det bara att vända på, och snabbt få handen om kräftan, som annars simmade iväg. Under de större stenarna fick man känna efter dem med handen, men då kunde man ibland få ett nyp i fingrarna.

Efter en stund kom vi förbi Bønhuset, och snart var vi vid träsket i Norrby. Kräfthögen växte i korgen, så vi började se fram mot bra betålning, för vi hade för avsikt att sälja kräftorna till busschauffören på Rickul herrgård. På den tiden var Revalbussen nattetid i garaget på herrgården.

Bussen hade redan kommit från Reval, så vi träffade chauffören och gjorde klart handlandet. Pengarna delade vi upp mellan oss och skyndade oss hem. Om jag minns rätt så fick vi ett par kronor per man. Där hemma pratade vi förstås inte om bravaden!

<p>Ett par doa baket kam Marias-Herman haim te åss, (he var hans krävitar som ve had stöle), å vild håva sin pengar. Ja frästa no fåst saj mot, bara he hälft änt. Mamma å pappa vor mä haim. "Ta bara fram pänga", sa pappa. Baket fick ja duftet bläftas mä.</p>		<p>Ett par dar senare kom Marias-Herman hem till oss (det var hans kräftor som vi hade stulit) och ville ha sina pengar. Jag försökte nog först säga emot, men det hjälpte inte. Mamma och pappa var också hemma. "Ta bara fram pengarna", sa pappa. Sedan fick jag också ordentligt med stryk.</p>
<p>Herman had ana oråd, å fråå ått buss-saffön om en visst noa om krävitan. Saffön kend mästand bāna e närhetn, färe ve bruka tiko! få ker mä bussn frām åbroe te Hove, så he var let te lägge hop ett å ett, såss te saj, färe Herman had fär mä sålt krävitar ått saffön, som sålt dor vidare e Rävöl</p>		<p>Herman hade anat oråd och frågat busschauffören om han visste något om kräftorna. Chauffören kände de flesta barnen i närheten, för vi brukade ofta få åka med bussen från åbron till herrgården, så det var lätt att lägga ihop ett och ett, så att säga, för Herman hade tidigare också sålt kräftor till chauffören, som hade sålt dem vidare i Reval.</p>
<p>Juttana gingo snat, å noan da baket had ja ärand färebi Hove. Ett par frām Norrbe hållt te! mä tufo!tåva braiver vegen, å tå ja had kome lite färebi, heđ ja än mann sa mot migga: "Skva, tår går krävitarstjuen!" – He to bot, vill ja loa!...</p>		<p>Pratet gick snart, och någon dag senare hade jag ärende förbi herrgården. Ett par från Norrby höll på med att ta upp potatis bredvid vägen, och när jag hade kommit lite förbi hörde jag att mannen sa till hustrun: "Titta, där går kräfttjuven!" – Det tog bot (= ledde till bot och bättring) vill jag lova!...</p>

Utgångspunkten vid översättningen har varit att den högsvenska texten så ordagrant som möjligt skall följa originaltexten, vilket på sina ställen har inneburit att den har blivit något "knagglig".